

Predmet C-373/22**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

9. lipnja 2022.

Sud koji je uputio zahtjev:

Specializiran nakazatelen sad (Bugarska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

9. lipnja 2022.

Državno odvjetništvo:

Specializirana prokuratura

Optuženik u kaznenom postupku:

NE

Predmet glavnog postupka

Pri Specializiran nakazatelen sadom (Specijalizirani kazneni sud, Bugarska) (u daljnjem tekstu: sud koji je uputio zahtjev) podignuta je optužnica protiv osobe NE. Na pripremnom ročištu u tom predmetu osoba NE zahtijeva izuzeće suda jer dovodi u pitanje njegovu nepristranost i u pogledu sudaca kojima je dodijeljen predmet i u pogledu svih sudaca suda koji je uputio zahtjev.

Osoba NE to temelji na sljedećem:

- sud koji je uputio zahtjev tuženik je u građanskom postupku koji se vodi pred Sofijskim gradskim sadom (Gradski sud u Sofiji, Bugarska) povodom tužbe kojom navedena osoba traži naknadu štete nastale iz protupravnog postupanja zbog istražnog zatvora koji joj je odredio sud koji je uputio zahtjev,
- donošenje Zakona za izmjenenie i dopalnenie na Zakona za sadebnata vlast (Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o sudbenoj vlasti, DV br. 32 od 26. travnja 2022., u daljnjem tekstu: ZIDZSV), kojim se sud koji je uputio zahtjev ukida od 27. srpnja 2022.

Sudac kojem je dodijeljen predmet smatra da ne postoji zakonska osnova za izuzeće i da nije pristran ni u pogledu predmeta ni u pogledu osobe NE.

Međutim, u skladu s presudom Europskog suda za ljudska prava u predmetu Bojan Gospodinov protiv Bugarske od 5. travnja 2018. (u daljnjem tekstu: presuda ESLJP-a u predmetu Bojan Gospodinov protiv Bugarske), na koju se poziva osoba NE, nepristranost suda ne ocjenjuje se samo na temelju subjektivnog pristupa (kojim se nastoji utvrditi osobno uvjerenje ili sučev interes u ishodu konkretnog predmeta), nego i na temelju objektivnog pristupa u kojem se naglašava postojanje dovoljnih jamstava kako bi se u tom pogledu isključile sve razumne sumnje.

Sud koji je uputio zahtjev nije siguran mogu li se u ovom slučaju isključiti osnovane sumnje o njegovoj nepristranosti jer je, s jedne strane, tuženik u građanskom postupku u kojem osoba NE traži naknadu štete i jer je, s druge strane, zakonodavac donio zakon o njegovu ukidanju koji je obrazložio „poštovanjem ustavnog načela neovisnosti pravosuđa i zaštite ustavnih prava građana”.

Sasvim općenito postavlja se pitanje narušava li se donošenjem ZIDZSV-a s takvim obrazloženjem ne samo neovisnost suda koji je uputio zahtjev, nego i neovisnost Apelativen specializiran nakazatelen sada (Specijalizirani žalbeni kazneni sud, Bugarska), Specializirane prokurature (Specijalizirano državno odvjetništvo, Bugarska) i Apelativne specializirane prokurature (Specijalizirano žalbeno državno odvjetništvo, Bugarska), koji se također ukidaju s učinkom od 27. srpnja 2022., a do tog datuma trebaju nastaviti obavljati svoju djelatnost.

Sud koji je uputio zahtjev ima dvojbe u pogledu usklađenosti postupka donošenja ZIDZSV-a i odredbi tog zakona s načelima vladavine prava, diobe vlasti i neovisnosti pravosuđa te osobito pita dopušta li se pravom Unije propis o ponovnom imenovanju sudaca i državnih odvjetnika, kako se predviđa ZIDZSV-om.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Kako bi mogao odlučiti treba li se zbog pristranosti izuzeti u predmetu koji se pred njim vodi, sud koji je uputio zahtjev traži prethodnu odluku Suda Europske unije u skladu s člankom 267. UFEU-a.

Kao prvo, pita treba li članak 2., članak 6. stavke 1. i 3. te članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a u vezi s člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima tumačiti na način da nije neovisan i nepristran sud u smislu prava Unije sud koji treba donijeti odluku u kaznenoj stvari i istodobno je tuženik u građanskom postupku povodom tužbe koju je optuženik u toj kaznenoj stvari podnio zbog povrede koju je počinio taj sud ili njegov pravni sljednik prilikom rješavanja u toj ili nekoj drugoj kaznenoj stvari ili koji bi bio obavezan nadoknaditi štetu ako se prihvati tužba. Ako Sud utvrdi da te odredbe treba tumačiti na taj

način, sud koji je uputio zahtjev pita treba li i kako treba dalje rješavati u toj kaznenoj stvari.

Kao drugo, sud koji je uputio zahtjev pita treba li navedene odredbe prava Unije tumačiti na način da neovisnost suda narušava zakon kojim se taj sud ukida od određenog trenutka dok suci tog suda dalje rješavaju i u predmetima koji su im dodijeljeni do tog trenutka i u predmetima u kojima su održali pripremno ročište te u kojem se ukidanje suda obrazlaže poštovanjem ustavnog načela neovisnosti pravosuđa i zaštite ustavnih prava građana, ali bez navođenja dokaza da je sud u tom pogledu počinio povredu.

Kao treće, sud koji je uputio zahtjev pita treba li navedene odredbe prava Unije tumačiti na način da im se protive nacionalni propisi kojima se uz navedeno obrazloženje ukida samostalno pravosudno tijelo u Bugarskoj te se njegovi suci premještaju na druge sudove, od kojih se neki nalaze u vrlo udaljenim mjestima u zemlji, a da suci prethodno nisu konkretno o tome obaviješteni i nije dobivena njihova suglasnost, pri čemu se samo za njih propisuje najveći broj imenovanja u određenom pravosudnom tijelu. Ako Sud smatra da navedene odredbe treba tumačiti na taj način, sud koji je uputio zahtjev pita kako suci ukinutih sudova trebaju postupati u predmetima koji se pred njima vode.

Prethodna pitanja

1. Treba li članak 2., članak 6. stavke 1. i 3. te članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a u vezi s člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima tumačiti na način da nije neovisan i nepristran sud u smislu prava Unije sud koji odlučuje u kaznenoj stvari i istodobno je tuženik u postupku povodom tužbe za naknadu štete koju je podnio optuženik u toj kaznenoj stvari i koja se temelji na prigovoru povrede koju je prilikom obavljanja svoje djelatnosti počinio taj sud ili sud koji je njegov pravni sljednik u toj ili nekoj drugoj kaznenoj stvari ili koji bi bio obavezan nadoknaditi štetu ako se prihvati tužba?

2. U slučaju potvrdnog odgovora, treba li navedene odredbe prava Unije tumačiti na način da takav sud ne smije nastaviti voditi kazneni postupak ni odlučivati u tom predmetu i koje su posljedice njegova neizuzimanja zbog pristranosti za postupovne i materijalnopravne radnje tog suda?

3. Treba li članak 2., članak 6. stavke 1. i 3. te članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a u vezi s člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima tumačiti na način da se narušava neovisnost suda koji se ukida prihvaćenom izmjenom Zakona za sudebnata vlast (Zakon o sudbenoj vlasti) (DV br. 32 od 26. travnja 2022., čija se provedba odgađa do 27. srpnja 2022.), ali sudovi pritom trebaju dalje rješavati u predmetima do tog trenutka, a i nakon toga ako je riječ o predmetima u kojima su već održana pripremna ročišta, ako se ukidanje suda obrazlaže poštovanjem ustavnog načela neovisnosti pravosuđa i zaštite ustavnih prava građana, pri čemu se pravilno ne navodi koje činjenice dovode do zaključka da su ta načela povrijeđena?

4. Treba li navedene odredbe prava Unije tumačiti na način da im se protive nacionalni propisi kao što su oni iz Zakona o sudbenoj vlasti (DV br. 32 od 26. travnja 2022., čija se provedba odgađa do [27.] srpnja 2022.) koji dovode do potpunog ukidanja (Specializiran nakazatelen sada (Specijalizirani kazneni sud) kao) samostalnog pravosudnog tijela u Bugarskoj uz navedeno obrazloženje i do premještaja sudaca (uključujući suca sudskog vijeća koje rješava u konkretnoj kaznenoj stvari) s tog suda na druge sudove u cijeloj zemlji, pa i na sudove koji su vrlo udaljeni od njihova trenutačnog mjesta obavljanja djelatnosti bez prethodnog utvrđivanja konkretnog mjesta, bez suglasnosti sudaca i u skladu s ograničenjima koja se zakonom propisuju samo za te suce i koja se odnose na najveći broj ponovnih imenovanja u određenom pravosudnom tijelu?

5. U slučaju potvrdnog odgovora i s obzirom na nadređenost prava Unije, koje postupovne radnje u tom slučaju trebaju poduzeti suci sudova koji se ukidaju? Koje posljedice to ima za postupovne odluke suda koji se ukida u predmetima koje treba dovršiti i za konačne odluke u tim predmetima?

Navedene odredbe prava Unije i sudska praksa

Ugovor o Europskoj uniji, članak 2., članak 6. stavci 1. i 3., članak 19. stavak 1. drugi podstavak

Povelja Europske unije o temeljnim pravima, članak 47. drugi stavak

Uredba (EU) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije, uvodne izjave 9. i 10. te članak 2.

Presuda od 19. rujna 2006., Wilson (C-506/04, EU:C:2006:587)

Presuda od 26. siječnja 2010., Transportes Urbanos y Servicios Generales (C-118/08, EU:C:2010:39)

Presuda od 17. srpnja 2014., Torresi (C-58/13 i C-59/13, EU:C:2014:2088)

Presuda od 9. listopada 2014., TDC (C-222/13, EU:C:2014:2265)

Presuda od 6. listopada 2015., Consorci Sanitari del Maresme (C-203/14, EU:C:2015:664)

Presuda od 20. travnja 2021., Repubblica (C-896/19, EU:C:2021:311)

Presuda od 18. svibnja 2021., Asociația „Forumul Judecătorilor din România” i dr. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 i C-397/19, EU:C:2021:393)

Presuda od 6. listopada 2021., W. Ž. (Vijeće za izvanrednu kontrolu i javne poslove pri Vrhovnom sudu – Imenovanje) (C-487/19, EU:C:2021:798)

Odredbe Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i sudska praksa Europskog suda za ljudska prava

Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, članak 6. stavak 1.

Presuda ESLJP-a od 5. travnja 2018. u predmetu Bojan Gospodinov protiv Bugarske

Presuda ESLJP-a od 1. prosinca 2020. u predmetu Ástráðsson protiv Islanda

Presuda ESLJP-a od 9. ožujka 2021. u predmetu Bilgen protiv Turske

Navedene nacionalne odredbe

Ustav Republike Bugarske, članak 119., članak 129. stavci 1. i 3. te članak 130.a

Zakon o sudbenoj vlasti, članak 30. stavak 1., članak 30. stavak 2. točke 8. i 20., članak 30. stavci 3. i 4., članak 30. stavak 5. točke 1., 4., 5., 6., 7., 12. i 13., članak 161. stavci 1. i 2., članak 165. stavci 1., 2. i 3. te članak 194.

Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o sudbenoj vlasti, DV br. 32 od 26. travnja 2022., na snazi od 27. srpnja 2022., članci 44., 49., 50., 51., 52., 53., 59. i 67. prijelaznih i završnih odredbi

Nakazatelno-procesualen kodeks (Zakonik o kaznenom postupku), članak 29., članak 31., članak 35. stavci 3., 4. i 5., članak 258., članak 411.a te članci 485. i 486.

Nakazatelen kodeks (Kazneni zakonik), članak 108. stavak 2. i članak 325. stavci 1. i 2.

Graždanski procesualen kodeks (Zakonik o građanskom postupku), članak 519. stavak 2.

Sažet prikaz činjenica i postupka

- 1 Osoba NE zapalila je 29. svibnja 2018. u centru Sofije ispred Pravosudne palače zastavu Republike Bugarske i oskvrnula je uvredljivim radnjama, pri čemu je sama o tome snimila videozapis. Taj videozapis objavila je na internetu 2. lipnja 2018. u Staroj Zagori.
- 2 Presudom od 27. rujna 2018. osoba NE proglašena je krivom da je, u okviru produljenog kaznenog djela, oskvrnula zastavu Republike Bugarske i počinila neprimjerene radnje koje grubo narušavaju javni red i izraz su očitog nepoštovanja javnosti.

- 3 Za ta dva kaznena djela osoba NE osuđena je na temelju izvornog općeg propisa o izvršenju kazne na jedinstvenu kaznu oduzimanja slobode u trajanju od dvije godine. Vrijeme provedeno u istražnom zatvoru (od 4. lipnja 2018.) uračunano je u kaznu.
- 4 Apelativen specializiran nakazatelen sad (Specijalizirani žalbeni kazneni sud) ukinuo je presudu protiv osobe NE 15. siječnja 2019. i vratio predmet drugom sudskom vijeću suda koji je uputio zahtjev na ponovno razmatranje od faze pripremnog ročišta. Razlog za ukidanje bila je bitna postupovna povreda: predmet je trebalo dodijeliti sucu pojedincu, ali dodijeljen je sucu i sucu porotniku.
- 5 Rješenjem od 14. ožujka 2019. u privatnoj je kaznenoj stvari pred Apelativen specializiran nakazatelen sadom (Specijalizirani žalbeni kazneni sud) istražni zatvor određen osobi NE izmijenjen u najblažu mjeru opreza, a to je „obveza javljanja”.
- 6 Sud koji je uputio zahtjev proglasio je 18. srpnja 2019. osobu NE krivom po objema točkama optužnice i osudio je na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i deset mjeseci. Kazna je zamijenjena uvjetnom osudom u trajanju od četiri godine. Vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 4. lipnja 2018. do 14. ožujka 2019. uračunano je u kaznu.
- 7 U prosincu 2019. osoba NE podnijela je građanskopravnu tužbu Sofijskom gradskom sadu (Gradski sud u Sofiji) protiv suda koji je uputio zahtjev, Apelativen specializiran nakazatelen sada (Specijalizirani žalbeni kazneni sud) i Prokurature na Republika Bugarija (Državno odvjetništvo Republike Bugarske), kojom je zahtijevala naknadu štete nastale iz protupravnog postupanja u iznosu od 500 000 bugarskih leva. Osoba NE istaknula je da je sud koji je uputio zahtjev u kaznenom postupku koji se vodio protiv nje pogrešno odredio istražni zatvor od 4. lipnja 2018. do 14. ožujka 2019.
- 8 Presudom od 6. travnja 2020. Apelativen specializiran nakazatelen sad (Specijalizirani žalbeni kazneni sud) izmijenio je presudu od 18. srpnja 2019. u dijelu koji se odnosio na osudu osobe NE zbog radnji počinjenih 2. lipnja 2018. u Staroj Zagori i potvrdio presudu u preostalom dijelu.
- 9 Presudom od 3. studenoga 2020. Vrhoven kasacionen sad (Vrhovni kasacijski sud, Bugarska) ukinuo je presudu Apelativen specializiran nakazatelen sada (Specijalizirani žalbeni kazneni sud) zbog bitnih postupovnih povreda koje su dovele do ograničenja optuženikova prava obrane. Vrhoven kasacionen sad (Vrhovni kasacijski sud) smatrao je da se na temelju sudskog psihijatrijskog vještačenja osobe NE ne može utvrditi je li ona mogla razumjeti značenje i prirodu svojeg djela, kontrolirati svoje radnje te sudjelovati u kaznenom postupku, odnosno je li bila ubrojiva.
- 10 Predmet je vraćen sudu koji je uputio zahtjev, koji je od Vrhoven kasacionen sada (Vrhovni kasacijski sud) zatražio da točno navede fazu od koje treba početi

ponovno razmatranje predmeta. Nakon što je dobio odgovor, zakazao je pripremno ročište u tom predmetu.

- 11 Na tom ročištu održanom 31. ožujka 2021. osoba NE zatražila je izuzeće suca. Osoba NE istaknula je da je pokrenula građanski postupak protiv suda koji je uputio zahtjev i da stoga sudac tog suda, koji rješava u kaznenoj stvari, nije nepristran. Sudac je odbio proglasiti se pristranim. Nema saznanja o tužbi, koju uostalom treba podnijeti protiv države, i nema interes u ishodu postupka.
- 12 Rješenjem donesenim na tom pripremnom ročištu predmet je vraćen državnom odvjetništvu zbog bitnih postupovnih povreda prava osobe NE. Prema mišljenju suda, upute Vrhoven kasacionen sada (Vrhovni kasacijski sud) u pogledu potvrđivanja optužnice protiv osobe NE relevantne su već u predsudskom istražnom postupku. Kazneni postupak ne smije se voditi protiv osobe koja ne razumije značenje i prirodu svojeg djela te ne može kontrolirati svoje radnje.
- 13 Nakon što je predmet vraćen državnom odvjetništvu, provedeno je novo vještačenje koje je potvrdilo da je osoba NE ubrojiva u smislu zakona te je predmet ponovno upućen sudu koji je uputio zahtjev.
- 14 U službenom listu objavljen je 26. travnja 2022. Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o sudbenoj vlasti. Tim se zakonom od 27. srpnja 2022. ukidaju sud koji je uputio zahtjev, Specijalizirano državno odvjetništvo, Apelativen specializiran nakazatelen sad (Specijalizirani žalbeni kazneni sud) i Specijalizirano žalbeno državno odvjetništvo.
- 15 Osoba NE na pripremnom je ročištu pred sudom koji je uputio zahtjev 27. travnja 2022. ponovno zatražila izuzeće suca, pri čemu se pozvala i na građanskopravnu tužbu podnesenu protiv suda koji je uputio zahtjev, kao i na njegovo predstojeće ukidanje.

Glavni argumenti stranaka glavnog postupka

- 16 Osoba NE ističe da sudac suda koji je uputio zahtjev koji odlučuje o njezinu predmetu nije nepristran. Za to osoba NE navodi dva razloga.
- 17 Prije svega, upućuje na presudu ESLJP-a u predmetu Bojan Gospodinov protiv Bugarske. Iz te presude proizlazi da se pitanje nepristranosti suda ne postavlja samo u pogledu subjektivne, nego i u pogledu objektivne nepristranosti kaznenih sudaca. Čak i ako ne postoji razlog za dvojbe u pogledu osobne nepristranosti kaznenih sudaca, zbog njihova profesionalnog odnosa s jednim od optuženika u građanskom postupku koji se vodi usporedo s kaznenim postupkom mogu postojati legitimne sumnje o njihovoj objektivnoj nepristranosti. Osim toga, propis da u slučaju prihvatanja građanskopravne tužbe naknadu štete treba isplatiti iz proračuna tijela u kojem je počinjena povreda mogao bi donekle utjecati na odluku kaznenih sudaca.

- 18 U ovom je slučaju sud koji je uputio zahtjev tuženik u građanskom postupku koji je protiv njega pokrenula osoba NE i koji se vodi usporedo s tim kaznenim postupkom. Osim toga, ako se prihvati građanskopravna tužba osobe NE te joj se prizna pravo na naknadu štete, tu naknadu trebalo bi isplatiti iz proračuna suda koji je uputio zahtjev.
- 19 Sud koji je uputio zahtjev u tom pogledu navodi da ishod građanskog postupka još više ovisi o ishodu kaznenog postupka jer se naknada štete zahtijeva za protupravno oduzimanje slobode u tom kaznenom postupku. I osnovanost zahtjeva i iznos moguće naknade štete ovise o ishodu kaznenog postupka.
- 20 U skladu sa ZIDZSV-om, Sofijski gradski sad (Gradski sud u Sofiji) pravni je sljednik suda koji je uputio zahtjev u pogledu njegove imovine, njegovih obveza i prava. To znači da je nakon 27. srpnja 2022. za kazneni postupak protiv osobe NE nadležan Sofijski gradski sad (Gradski sud u Sofiji), odnosno sud kojem je osoba NE podnijela građanskopravnu tužbu. Ako se do tog datuma održi pripremno ročište u kaznenom postupku, suca suda koji je uputio zahtjev treba uputiti na Sofijski gradski sad (Gradski sud u Sofiji) i on ondje treba dovršiti postupak. Međutim, ako sudac dotad ne zakaže pripremno ročište, kazneni postupak može voditi ili taj sudac (ako se ponovno imenuje sucem na Sofijskom gradskom sadu (Gradski sud u Sofiji)) ili drugi sudac Sofijskog gradskog sada (Gradski sud u Sofiji). Osim toga, Sofijski gradski sad (Gradski sud u Sofiji) kao sljednik suda koji je uputio zahtjev trebao bi nastupiti kao tuženik u građanskom postupku povodom zahtjeva za naknadu štete osobe NE koji se vodi pred njim.
- 21 S obzirom na te okolnosti i navedenu sudsku praksu ESLJP-a, sud koji je uputio zahtjev smatra da postoji pravna nesigurnost u pogledu pitanja treba li prihvatiti zahtjev i koje posljedice neprihvatanje zahtjeva ima za provedene postupovne i materijalnopravne radnje.
- 22 Kao drugo, osoba NE upućuje na predstojeće ukidanje suda koji je uputio zahtjev.
- 23 Sud koji je uputio zahtjev u tom pogledu navodi da tijekom redovnog postupka ukidanja suda u predmetima suda koji se ukida povezanima s tim postupkom ne bi trebalo biti moguće ukidanjem obrazložiti izuzeće zbog pristranosti. Međutim, u ovom slučaju proveden je postupak čiji je cilj diskreditirati suce i državne odvjetnike sudova koji se ukidaju i koji se odnosi na njihovu neovisnost. Budući da je zakonodavac donio zakon o njihovu ukidanju uz obrazloženje da se time „jamče ustavno načelo neovisnosti pravosuđa i zaštita ustavnih prava građana”, sud koji je uputio zahtjev ima dvojbe u pogledu pitanja doživljava li ga društvo kao nepristran i neovisan sud i može li dalje rješavati u tom predmetu ili se treba izuzeti zbog pristranosti.
- 24 Sud koji je uputio zahtjev smatra da način na koji se odvijao postupak donošenja zakona o ukidanju specijaliziranih sudova, obrazloženje u nacrtu zakona i propis o ponovnom imenovanju sudaca i državnih odvjetnika povređuju načela vladavine

prava i diobe vlasti, narušavaju neovisnost sudaca tijela koja se ukidaju i dovode do sumnje da je riječ o namjernoj odmazdi zbog njihove djelatnosti.

Sažet prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 25 Kako bi mogao odlučiti o zahtjevu osobe NE za izuzeće i ocijeniti kako treba odlučiti u kaznenoj stvari, sud koji je uputio zahtjev treba utvrditi dovode li određene objektivne činjenice do dvojbi o njegovoj nepristranosti.
- 26 S jedne strane, u presudi ESLJP-a u predmetu Bojan Gospodinov protiv Bugarske koju je navela osoba NE zastupa se stajalište da u pogledu objektivnog pristupa za određivanje nepristranosti suda postoje osnovane sumnje ako je optuženik u nekoj kaznenoj stvari istodobno i tužitelj u građanskom postupku povodom tužbe protiv suda koji odlučuje o toj kaznenoj stvari i ako se naknada štete na koju je u građanskom postupku priznato pravo isplaćuje iz proračuna tog suda.
- 27 S druge strane, ako se prihvati stajalište da se suci suda uvijek trebaju proglasiti pristranima ako je sud na kojem obavljaju svoju djelatnost tuženik u takvom građanskom postupku, stranka bi mogla odabrati vlastiti sud ili vlastito sudsko vijeće, što se smatra zlouporabom prava. To pitanje relevantno je za odlučivanje o razlozima za izuzeće sudskog vijeća te utječe i na odlučivanje o konkretnom zahtjevu i na stabilnost konačne odluke koja će se donijeti u kaznenoj stvari.
- 28 Što se tiče drugog razloga zahtjeva osobe NE za izuzeće, sud koji je uputio zahtjev nije siguran može li dalje voditi kazneni postupak nakon što se njegovo svojstvo jamca neovisnosti pravosuđa i zaštite ustavnih prava građana dovelo u pitanje u obrazloženju za donošenje zakona o njegovu ukidanju i koje su posljedice njegova neizuzimanja zbog pristranosti za odluke donesene u tom predmetu. Odgovor na to pitanje relevantan je i za ovaj slučaj i za druge slučajeve o kojima specijalizirani sudovi trebaju odlučiti do njihova predstojećeg ukidanja.
- 29 Sud koji je uputio zahtjev ima dvojbe u pogledu toga dopušta li se pravom Europske unije ukidanje pravosudnih tijela uz obrazloženje da su ona prepreka za „poštovanje ustavnog načela neovisnosti pravosuđa i zaštite ustavnih prava građana” ako ta tijela primjenjuju iste postupovne i materijalnopravne propise kao i ostali sudovi i državna odvjetništva te zemlje.
- 30 Specijalizirani sudovi u Bugarskoj osnovani su 2011. U početku su im se povjeravali slučajevi kaznenih djela koja su počinila zločinačka udruženja. Nadležnost im je 2015. proširena na slučajeve kaznenih djela protiv republike, a 2017. na slučajeve kaznenih djela korupcije protiv određenih skupina osoba, konkretno osoba na visokim javnim funkcijama.
- 31 Način na koji se suci i državni odvjetnici imenuju na specijaliziranim sudovima istovjetan je načinu imenovanja sudaca i državnih odvjetnika na drugim sudovima. Svi se imenuju u okviru natječajnog postupka i postupka odabira koji su istovjetni onima za druge suce i državne odvjetnike u zemlji te imaju isti status.

Jamstva za neovisnost sudaca i državnih odvjetnika na specijaliziranim sudovima ista su kao za druge suce i državne odvjetnike.

- 32 Ustavni sud u dva je navrata odlučivao o usklađenosti tih sudova s bugarskim Ustavom. U tim presudama odbacuje se tvrdnja da su specijalizirani kazneni sudovi izvanredni sudovi. Navodi se da sude u skladu s općim pravilima te da se ti suci i državni odvjetnici imenuju, premještaju, promiču i otpuštaju u skladu s istim pravilima kao suci i državni odvjetnici drugih sudova. Odbacuje se i tvrdnja da je sud zbog specijalizacije na temelju subjekta i objekta izvanredan sud. Naprotiv, navodi se da je do osnivanja tih tijela ta nadležnost prenesena na Sofijski gradski sad (Gradski sud u Sofiji) i da se ta nadležnost u teoriji i praksi nikad nije dovodila u pitanje.
- 33 Stoga sud koji je uputio zahtjev smatra da nisu osnovane tvrdnje da postojanje i funkcioniranje specijaliziranih sudova povređuju načela neovisnosti pravosuđa i zaštite ustavnih prava građana. U postupku donošenja ZIDZSV-a te tvrdnje nisu potkrijepljene nikakvim konkretnim činjenicama ni pouzdanim podacima, što se protivi načelima transparentnosti i odgovornosti u zakonodavnom postupku. Ukidanjem suda na temelju takvih prigovora neopravdano se potkopava ugled pravosudnog tijela te sudaca i državnih odvjetnika koji ondje obavljaju djelatnost.
- 34 Sud koji je uputio zahtjev osobito pita jesu li odredbe ZIDZSV-a kojima se uređuje ponovno imenovanje sudaca i državnih odvjetnika tijela koja se ukidaju u skladu s pravom Unije. Zakonom je formalno predviđeno ponovno imenovanje sudaca i državnih odvjetnika bez natječajnog postupka, ali u stvarnosti se njime uvode odstupanja od općeg propisa. Ta su odstupanja, među ostalim, ograničenje ponovnih imenovanja na sudu na najviše četvrtinu sudaca ukinutog Specializiran nakazatelen sada (Specijalizirani kazneni sud) i najviše trećinu sudaca ukinutog Apelativen specializiran nakazatelen sada (Specijalizirani žalbeni kazneni sud) te privremena provedba odluka Vrhovnog sudskog vijeća o ponovnom imenovanju (pravni lijek protiv tih odluka nema suspenzivni učinak).
- 35 Sud koji je uputio zahtjev smatra da su te odredbe diskriminirajuće jer se njima propisuje drukčiji postupak ponovnog imenovanja. Samo hipotetska mogućnost pojave poteškoća prilikom ponovnog imenovanja sudaca i državnih odvjetnika ne može biti osnova za uvođenje iznimaka. Osim toga, same su odredbe proturječne: s jedne strane, predviđa se da se prilikom ponovnog imenovanja sudaca i državnih odvjetnika uzima u obzir radno opterećenje predmetnog suda, a s druge strane, ograničava se broj ponovnih imenovanja iznad propisane kvote iako je moguće da predmetno tijelo ima potrebu za većim brojem sudaca i državnih odvjetnika. Uvođenjem prethodno opisanog sustava kvota zakonodavac ograničava Ustavom utvrđene ovlasti Vrhovnog sudskog vijeća da ponovno imenuje suce i državne odvjetnike te da provjeri i popuni potrebna radna mjesta na pojedinačnim sudovima i državnim odvjetništvima.
- 36 Sud koji je uputio zahtjev smatra da su odredbe ZIDZSV-a kojima se uređuje ponovno imenovanje sudaca i državnih odvjetnika tijela koja se ukidaju nejasne i

da se mogu različito tumačiti. Nije jasno kako zakonodavac obvezuje te suce i državne odvjetnike da stupe u službu ako se zbog primjenjivih kvota ponovno imenuju na sudu za što nisu dali suglasnost, kako mogu podnijeti pravni lijek protiv takvog ponovnog imenovanja i ne prisiljavaju li se tim propisom suci i državni odvjetnici da prihvate što im se propisuje ili da u suprotnom napuste pravosuđe.

- 37 Sud koji je uputio zahtjev u tom pogledu upućuje na presudu ESLJP-a od 9. ožujka 2021. u predmetu Bilgen protiv Turske. Tom presudom potvrđuju se pravo sudaca i državnih odvjetnika na zaštitu od proizvoljnog premještaja i značenje mogućnosti sudske provjere odluka o premještajima na koje nisu dali pristanak (i u skladu s tim, o otpuštanjima, ponovnim imenovanjima ili upućivanjima na koja nisu pristali), a koje se odnose na njih, kako bi se zajamčilo da njihovu neovisnost ne narušavaju nedopušteni vanjski utjecaji.
- 38 Sud koji je uputio zahtjev traži da se zahtjev za prethodnu odluku razmotri u ubrzanom prethodnom postupku, i to iz sljedećih razloga:
 - prethodna pitanja od nacionalnog su interesa jer odgovori na njih mogu utjecati na pravnu sigurnost svih radnji provedenih prije i nakon stupanja na snagu ZIDZSV-a;
 - na sudu koji je uputio zahtjev trenutno postoje 23 suca koji do 27. srpnja 2022. trebaju donijeti odluku u predmetima koji su im dodijeljeni i koji će se nakon toga premjestiti na druge sudove u nepoznatim (i dosad još neutvrđenim) sudskim okruzima;
 - sud koji je uputio zahtjev obavlja izrazito važne sudske zadaće u bugarskom pravosudnom sustavu jer je do 27. srpnja 2022. jedini sud koji je u prvostupanjskom postupku nadležan za slučajeve koji se odnose na zločinačka udruženja i koji odobrava primjenu i nastavak primjene posebnih istražnih tehnika u kaznenim djelima povezanim s aktivnostima zločinačkih udruženja koje su obuhvaćene nadležnošću Ureda europskog javnog tužitelja;
 - što brži odgovor na prethodna pitanja nužan je kako bi se otklonile postojeće dvojbe u pogledu toga narušava li provedeni zakonodavni postupak neovisnost sudaca specijaliziranih sudova. To pitanje važno je jer suci trebaju odlučiti u predmetima koji su im dodijeljeni i u meritornom smislu. Daljnje rješavanje u tim predmetima uz nejasnoće ugrozilo bi stabilnost odluka koje trebaju donijeti.